

EKONOMIUTSKOTTETS UTLÅTANDE 41/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag

Till social- och hälsovårdsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 21 oktober 2014 regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag (RP 202/2014 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att ekonomiutskottet ska lämna utlåtande i ärendet till social- och hälsovårdsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- övermatematiker Mikko Kuusela, social- och hälsovårdsministeriet
- finansråd Urpo Hautala, finansministeriet

- ledningens rådgivare Erkki Rajaniemi, Finansinspektionen
- finansieringsexpert Tommi Toivola, Finlands Näringsliv rf
- chef för arbetspensions- och arbetskarriärsärenden Kaija Kallinen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- chef för sociala frågor Heli Puura, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf ry
- jurist Ilkka Geitlin, Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf
- docent Hannu Kahra, Uleåborgs universitet.

Dessutom har skriftliga yttranden lämnats av

- Konkurrens- och konsumentverket
- Akava rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Sammantaget anser utskottet propositionen vara behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslaget men med följande kommentarer.

Arbetspensionsförsäkringsbolagen har i uppgift att bedriva lagstadgad pensionsförsäkringsrörelse som hänför sig till den sociala tryggheten genom att sköta verkställigheten av det lagstadgade pensionsskyddet samt sköta de medel som inflyter till bolaget för detta ändamål på ett sätt som tryggar de förmåner som försäkringar-

na omfattar. Den föreliggande propositionen grundar sig på regeringens beslut 2013 om genomförande av det strukturpolitiska programmet. Enligt propositionen kan användningen av främmande kapital på särskilda villkor tillåtas ett aktiebolag som är dotterbolag till ett arbetspensionsförsäkringsbolag. Av propositionen framgår inte hur de föreslagna ändringarna främjar arbetspensionsbolagens syfte och mål.

Enligt motiven är syftet med den föreslagna ändringen att öka produktionen av hyresbostä-

der. Det uppskattas att produktionen av hyresbostäder kan ökas med ca 100—200 bostäder per år. Den nuvarande situationen på bostadsmarknaden torde i praktiken styra aktörer att använda den föreslagna möjligheten uttryckligen för projekt för byggande av hyresbostäder även om den föreslagna paragrafen i sig inte garanterar att den eventuella produktionsökningen direkt skulle gälla hyresbostäder. Det uppskattade antalet bostäder är i vilket fall som helst mycket litet, menar utskottet.

Sakkunniga har under utfrågningen i utskottet framfört likartade uppfattningar om att den svåra hyresbostadssituationen framförallt beror på bromsande faktorer i anslutning till planläggningen och inte så mycket på institutionella eller andra placerares bristande intresse för en ökad produktion av hyresbostäder. Därför ska snedvridningen av bostadsmarknaden rättas till genom att primärt bearbeta problemen i markanvändningen.

För att propositionens mål ska kunna uppnås bör befintliga instrument, bl.a. fastighetsfonder, användas effektivare och om dessa instrument efter smärre ändringar skulle kunna fungera bättre, bör ändringarna beredas.

Sakkunniga har i utskottet framfört ganska samstämmiga uppfattningar om den föreslagna bestämmelsens tidsaspekt. Tidsfristen på tre år ansågs nästan undantagslöst vara för kort. Enligt utskottet är det bättre med en tidsfrist på minst fem år. Att bilda bostadsaktiebolag, planlägga och skaffa tomter och starta byggen ställer sina tidsmässiga villkor som sannolikt kommer att betydligt begränsa effekterna av den förslag-

na lagstiftningen. I ljuset av dessa omständigheter är det sannolikt att lagändringen i den föreslagna formen kommer att rentav påverka mindre hyresbostadssituationen än vad man har uppskattat.

Med beaktande av att den sektor som propositionen gäller har stor betydelse för pensionssystemets bärkraft och hela samhällsekonomin överlag hade det varit nödvändigt med en grundligare konsekvensbedömning som beslutsunderlag. Den föreslagna ändringen med tidsbegränsningarna kan på grund av ovanstående orsaker visa sig ha mindre effekter än väntat, men principiellt är ändringen betydelsefull: arbetspensionsbolagens placeringsverksamhet används för annat än dess primära syfte som är att ansvara för verkställigheten av det lagstadgade pensionsskyddet på ett tryggt och lönsamt sätt. I dag kan detta syfte bäst nås genom att placera i näringsverksamhet. Bara normativt sett kan en ändring som förefaller ha liten effekt ha större principiell betydelse än väntat för utvecklingen av lagstiftningen.

Sammantaget förhåller sig utskottet försiktigt positivt till förslaget men föreslår dock att social- och hälsovårdsutskottet ska beakta den föreslagna tidsaspekten med tanke på lagändringens syfte.

Ställningstagande

Ekonomiutskottet föreslår

att social- och hälsovårdsutskottet beaktar det som sagts ovan.

Helsingfors den 21 november 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Mauri Pekkarinen /cent
medl. Lars Erik Gästgivers /sv
Teuvo Hakkarainen /saf
Harri Jaskari /saml
Antti Kaikkonen /cent
Johanna Karimäki /gröna (delvis)
Pia Kauma /saml
Jukka Kärnä /sd

Eero Lehti /saml
Jari Myllykoski /vänst
Martti Mölsä /saf
Johanna Ojala-Niemelä /sd
Arto Pirttilahti /cent
Kaj Turunen /saf (delvis)
Harry Wallin /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.